

Šta je pojam?

U nauci, a i savremenom životu često upotrebljavamo riječ "pojam". Šta je u stvari pojam? Kako možemo definisati "pojam"? Prema nekoj opšteprihvæenoj teoriji pojam u logici možemo definisati na sljedeæi naèin:

Pojam je misao o biti (suštini) onoga o èemu mislimo, odnosno o bitnim karakteristikama onoga o èemu mislimo. Kod pojma razlikujemo: sadržaj, obim i doseg.

Sadržaj èine bitne karakteristike nekog pojma, odnosno, ono što nešto èini onim što jeste. Na primjer sadržaj pojma "èovjek" je taj da je èovjek svjesno biæe. Èinjenica da je èovjek svjesno biæe èini èovjeka onim što jeste.

Obim nekog pojma èini skup nižih pojmova na koje se taj jedan pojam odnosi. Na primjer obim pojma "èovjek" je da se ljudi mogu dijeliti po državama, rasama i slièno.

Doseg je broj pojedinaènih predmeta na koje se jedan pojam odnosi. Na primjer pojam "èovjek" doseže do broja šest milijardi.

Ovo je jedna od teorija koja se može smatrati najboljom, ali pored ove teorije možemo navesti još pet karakteristiènih logièkih teorija pojma koje se smatraju nezadovoljavajuæim. To su: formalistièka, psihologistièka, nominalistièka, vulgarno-materijalistièka i realistièka teorija.

-2-

Pet teorija pojma

Formalistièka teorija smatra da je pojam element suda. Na primjer "pas je životinja", to je sud, a elementi ovog suda su pojmovi "pas" i "životinja". Problem ove teorije je taj što pojam jeste element suda ali mu to ne može biti definicija, nego mu se samo odreðuje mjesto.

Psihologistièka teorija pojam objašnjava pomoæu predstave. Ova teorija tvrdi da je pojam opšta predstava. Ipak ono što psiholozi nazivaju opštom predstavom još uvijek nije pojam. Opšta predstava je realan psihièki doživljaj, pa se veæ po tome bitno razlikuje od pojma koji je idealna logièka tvorevina. O monogo èemu, kao na primjer o pravednosti, ne možemo imati opštu predstavu a možemo imati pojam.

Nominalistièka teorija smatra da je pojam isto što i rijeè, termin ili ime kojim oznaèavamo jednu ili više pojedinaènih stvari. Po ovoj teoriji, još taènije bi bilo da pojmova uopšte nema. Postoje samo pojedinaène stvari i rijeèi kojima ih oznaèavamo a to su imena. Meðutim to se ne može izjednaèavati zato što je pojam misao, a rijeè je sredstvo za izražavanje te misli, odnosno jezièki izraz pojma.

Vulgarno-materijalistièka smatra da je pojam misao o osobinama materijalnih predmeta. Problem ove teorije je taj što ljudi ne misle samo o materijalnim predmetima. Na primjer radost, žalost, percepcija i drugi psihièki procesi nisu materijalni predmeti, pa ipak možemo imati pojam o njima Ova teorija je previše pojednostavila pojam.

...

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com